Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

Invitationer, gæster og fester

Side 5, øvelse 2. Faste udtryk.

- 1. Velkommen / Kom indenfor.
- 2. A.: Tusind tak. (Hvor er de smukke). B: Det var så lidt.
- 3. Må jeg bede om saltet?
- 4. A: Tak for mad. Det var rigtig lækkert/Det smagte dejligt. B: Velbekomme.
- 5. A: Tak for i aften. Det var meget hyggeligt.
- 6. A: Tak for sidst. B: Selv tak.

Side 6, øvelse 3. Udtale af lysegrå ord.

Kan [ka], skal [sga], vil [ve], og $[\mathfrak{I}]$, at $[\mathfrak{I}]$, det [de], ikke [eg], til [te], ved [ve], med [mae], også $[\mathfrak{I}]$, for $[f\mathfrak{I}]$, hvad [va], siger [sia].

Side 7, øvelse 6. Invitationsdialog.

A: ikke, besøger.

B: det, komme.

A: på, Kan.

B: det, Der, skal.

A: så.

B: passer, skal.

A: siger, komme.

B: lyder.

A: så.

B: mig.

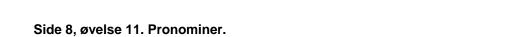
A: gør.

Side 7, øvelse 10. Lytteøvelse/diktat.

Lis og Bo bor uden for byen. De er glade for deres hus, og de nyder at have god plads. De er også glade for naturen, men de har lang vej til arbejde, og der er langt til byens liv. Det er de trætte af, og nu vil de gerne

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

flytte. De har lyst til at prøve at bo inde i byen. De ville gerne bo i centrum, for de kan godt lide at gå i byen, og de vil gerne være tæt på caféer og biografer.

- 1. hun, mig.
- 2. de, dig.
- 3. I, os.
- 4. vi, jer.
- 5.de, ham.
- 6. han, dem.
- 7. du, os.
- 8. I, mig.
- 9. vi, hende.
- 10. jeg, jer.

Side 8, øvelse 12. Refleksive pronominer.

1. dig 2. mig 3. sig 4. jer 5. sig 6. os.

Side 8, øvelse 13. Pronominer.

- 1. deres, Deres, dem.
- 2. jer, jeres.
- 3. vores, vores.
- 4. jeres, dem.
- 5. dem, jer, os.
- 6. os, jeres, vores.
- 7. vores, deres.
- 8. dem, jer, os.

Side 10, øvelse 15. Ros med 'hvor'.

1. Hvor er det en lækker kage.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

- 2. Hvor 'er det nogle hyggelig værelser.
- 3. Hvor 'er det et stort hus.
- 4. Hvor 'er det en lys lejlighed.
- 5. Hvor 'er det et dejligt område.

Side 10, øvelse 16. Ros med 'sikke'.

- 1. Sikke et dejligt vejr.
- 2. Sikke nogle smukke blomster.
- 3. Sikke en god kaffe.
- 4. Sikke nogle pæne huse.
- 5. Sikke et hyggeligt kvarter.

Side 10, øvelse 21. Ordtryk.

- 1. be'søger 2. 'nærheden 3. cen'tralt 4. 'velkommen 5. invi'tere 6. bu'ket 7. des'værre
- 8. velbekomme 9. sædvanlig 10. terrassen.

Side 11, øvelse 24. Lytteøvelse.

Housewarming

D. 27/5 skal Gorm og Carla holde housewarmingparty for deres familie og venner. Gæsterne skal komme kl.18, og de skal grille ude på terrassen. Der kommer omkring 30 gæster. Gorm og Carla har ikke nogen havemøbler endnu, og de har ikke nok stole, men de låner nogle af Carlas forældre.

Carlas mor kommer kl. 12 og hjælper med at dække bord og lave mad. De laver forskellige salater, og de bager flutes og kager. Gorm har købt noget kød til grillen.

Klokken 18 begynder gæsterne at komme. De har allesammen indflyttergaver med til Gorm og Carla. Gorms mor giver dem nogle havestole, og Gorms far har købt en parasol til terrassen. De har ikke købt en gave sammen, for de er skilt og bor ikke sammen mere.

Gorm og Carlas venner giver dem forskellige praktiske ting til huset. De får mange gode ting, og de er glade for gaverne. Carlas moster er ikke med til festen. Hun kunne ikke komme. Det er hun meget ked af, men hun har sendt dem et sødt brev og en stor buket blomster. Hun glæder sig meget til at se huset, og hun vil besøge dem i næste uge.

Gæsterne får først en velkomstdrink, og Carla viser dem huset og haven. Gorm passer grillen ude på terrassen imens. Det er dejligt vejr, og der er stadig sol. Klokken halv syv skal de spise. Gorm og Carla har

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

lavet buffet. De har stillet al maden på et stort bord, og gæsterne skal selv tage mad, og de skal selv finde en plads ved et af bordene. De sidder i mange timer og spiser og drikker og snakker. Der er en god stemning, og alle hygger sig. Efter maden sætter de musik på inde i huset, og folk begynder at danse. Festen fortsætter længe, og de sidste gæster går først ved fire-tiden om morgenen.

Side 12, øvelse 28. Direkte og indirekte objekt.

- 1. De viser hendes forældre huset.
- 2. Hun giver værtinden blomsterne.
- 3. Han rækker gæsterne kagefadet.
- 4. De fortæller Lisa historien.
- 5. Han låner sin ven lejligheden.
- 6. Hun sender sin veninde et brev.

Side 12, øvelse 29.

- 1. De giver hende en gave.
- 2. Hun viser dem haven.
- 3. Han rækker hende saltet.
- 4. Hun sender ham papirerne.
- 5. Han låner dem cyklerne.
- 6. De giver ham nogle billetter.

Side 12, øvelse 30.

- 1. Hun sender dem den.
- 2. Han låner hende det.
- 3. Han viser ham dem.
- 4. De fortæller dem den.
- 5. Han rækker ham det.
- 6. De giver hende den.
- 7. Han lover ham dem.
- 8. Hun låner dem dem.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

Humør og følelser

Side 13, øvelse 2.

- 1. Til lykke med det./Det lyder spændende.
- 2. God fornøjelse.
- 3. God ferie./Du må have en god ferie.
- 4. Det var ikke så godt.
- 5. Held og lykke.
- 6. Er der noget i vejen?

Side 15, øvelse 7. Ordtryk.

- 1. hu'mør 2. følelser 3. u'lykkelig 4. til freds 5. 'utilfreds 6. 'ked 'af det 7. 'skuffet 8. 'overrasket
- 9. cho'keret 10. be'kymret 11. irri'teret 12. ner'vøs.

Side 16, øvelse 10. Lytteøvelse.

Anne og Birte

- A: Hej Birte.
- B: Hej Anne.
- A: Hvor er det længe siden.
- B: Ja, det er snart et år siden, tror jeg. Hvordan har du det?
- A: Jeg har det godt. Jeg har fået en lejlighed i København, og så er jeg begyndt på seminariet.
- B: Nå, det lyder godt. Hvad med Søren? Er du stadig sammen med ham?
- A: Ja, vi bor sammen i min lejlighed. Det går fint.
- B: Og hvad med dine forældre? Hvordan har de det?
- A: De er o.k. Dvs. (det vil sige) min far har lidt problemer med sin ryg, men ellers har han det godt nok. Min mor har det også godt, men hun er meget bekymret for min far. Hun er altid så nervøs, ved du. Men hvad med dig? Hvordan har du det?
- B: Jeg har det også fint. Jeg har lige fået nyt job.
- A: Nå, det lyder spændende. Hvor er det henne?
- B: Det er hos Nokia.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

- A: Nå, hvad laver du så der?
- B: Jeg tager mig af kundekontakt og sådan noget.
- A: O.k. Er du glad for det?
- B: Ja, det er fint. Jeg er godt tilfreds med det.
- A: Det lyder godt. Hvordan går det for resten med Peter og Lisa? Ser du noget til dem?
- B: Åh, det går ikke så godt. De er lige blevet skilt. Peter har fundet en anden, og han er flyttet til Fyn.
- A: Det var synd. Hvordan har Lisa det så?
- B: Hun har det ikke særlig godt. Hun er ret ked af det, og hun er meget vred på ham. Jeg er faktisk lidt bekymret for hende.
- A: Nå, det var ikke så godt. Det kan være, jeg skulle prøve at ringe til hende.
- B: Ja, det ville hun sikkert være glad for.

Side 16, øvelse 12. Diktat.

Jens har det ikke så godt. Han er utilfreds med sit arbejde, og han er stresset. Han tænker hele tiden på problemerne. Han kan ikke sove om natten, og om dagen er han sur og irriteret.

Jens har lyst til at sige op, men han har brug for pengene, og han er også glad for sine kolleger. 'Hvorfor prøver du ikke at finde et andet job?', spørger en af hans gode venner. 'Vi har brug for folk på min arbejdsplads', siger han, og han viser Jens en annonce. Jens vil gerne arbejde sammen med sin ven, og han vil søge jobbet.

Side 18, øvelse 15. Udtale. Tryk og rytme.

- 1. Jeg er 'sur i 'dag.
- 2. Jeg er i 'godt hu'mør.
- 3. Jeg har 'sovet 'dårligt i 'nat.
- 4. Jeg har 'mistet mit 'job.
- 5. Jeg har fået en 'ny lejlighed.
- 6. Jeg har 'vundet en milli'on.
- 7. Jeg skal have 'gæster fra Italien.

Side 16, øvelse 16. Dialog 1.

A: noget, vejen.

B: er, humør.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

A: sket.
B: mistet/tabt.
A: skete.
B: det.
A: var, så.
B: af.
Dialog 2.
A: har, det.
B: det, så.
A: Hvad, i, vejen.
B: træt.
A: det.
B: sovet.
A: ikke.
B: larmet.
A: hvor.
Side 19, øvelse 21. Hovedsætningskonjunktioner.
1. men 2. for 3. så (og) 4. og 5. for 6. eller 7. men 8. så (og) 9. for 10. og.
Side 19, øvelse 22.
Der er 22 hovedsætningskonjunktioner i teksten.
Side 20, øvelse 23.
1. Han er altid i godt humør, og han snakker altid meget.
2. Hun tager ikke med i byen, for hun er ikke frisk i dag.
3. Han kom ikke til samtalen, så han fik ikke jobbet.

4. Han har ikke en nøgle, så han kan ikke komme ind.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

- 5. Hun vil gerne tale med ham, men han er ikke hjemme.
- 6. Hun kan ikke komme med, for hun har ikke købt billet.
- 7. Han kan godt lide te, men han kan ikke lide kaffe.
- 8. Hun har ikke været i skole, og hun har ikke ringet.

Side 20, øvelse 24.

- 1. Hun er ikke rask, så hun kommer ikke.
- 2. Han kan ikke hjælpe i dag, men han kan godt hjælpe en anden dag.
- 3. Han har lige fået en ny lejlighed, og han skal snart flytte.
- 4. Hun er lige dumpet til eksamen, så hun er selvfølgelig skuffet.
- 5. Hun kan godt betale regningen, for hun har lige fået løn.
- 6. De har kun været i Danmark i to uger, så de kan ikke tale dansk.

Venskab

Side 24, øvelse 11. Ordtryk.

- 1. hin anden 2. kollegium 3. motionerer 4. spændende 5. udadvendt 6. situation 7. humoristisk
- 8. diskuterer 9. fantastisk 10. interes sant 11. mennesker 12. kontakt.

Side 24, øvelse 12. Udtale. Tryk og rytme.

- 1. Han er et familiemenneske.
- 2. Han 'synes, / det er 'dejligt / at have 'børn.
- 3. Han 'elsker / at være 'sammen / med sin fa'milie.
- 4. Han er 'single, / og han har 'ikke / 'lyst / til at 'binde sig.
- 5. Han 'synes, / det er 'spændende / at møde 'nye / 'mennesker.
- 6. De vil 'gerne / be'vare / kon'takten.
- 7. Han synes likke, / det er 'sjovt / at spille 'golf.
- 8. Det er 'rart / at få 'frisk / 'luft.
- 9. Det er 'hyggeligt / at være 'sammen / med 'Jens.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

Side 25, øvelse 15.

Der er syv eksempler med 'Det er ... at + inf.' i teksten side 23. (Infinitiv som egentligt subjekt).

(Bemærk: Der er også eksempler på: at + inf. som objekt. Eks.: Han elsker at være sammen med sin familie).

Side 27, øvelse 19. Lytteøvelse.

Tine og Camilla

Tine og Camilla er barndomsveninder. De har kendt hinanden næsten altid. Som børn var de naboer, og de gik i klasse sammen fra første til niende klasse. I hele skoletiden var de bedste veninder, og de var altid sammen efter skole. De var begge glade for musik, og de sad tit på Tines værelse og hørte musik og sang med på numrene. De gik også til guitar sammen.

Efter niende klasse fortsatte Tine i gymnasiet, og Camilla begyndte på frisørskolen. I nogle år fortsatte de med at ses i fritiden, men efterhånden fik de begge nye venner og nye interesser, og det blev svært at finde fælles aktiviteter.

Camilla interesserede sig mest for tøj og hår og drenge, og hun kunne godt lide at gå på diskotek. Hun syntes, det var spændende at gå i byen og danse og drikke og møde nye mennesker, og hun festede tit hele natten. 'Kom nu med i byen', sagde hun tit til Tine. Men Tine havde ikke lyst til at gå på diskotek. Hun syntes ikke, det var sjovt at drikke, og hun kunne ikke lide at være sammen med fulde mennesker. Hun ville også godt være frisk om morgenen. Hun havde meget hjemmearbejde, og det var vigtigt for hende at læse og klare sig godt i skolen.

Nu er Camilla færdig som frisør, og Tine læser psykologi på universitetet. De ses næsten ikke mere. De er vokset fra hinanden, og de har ikke så meget til fælles mere.

Camilla synes, Tine er blevet kedelig, og Tine synes ikke, Camilla er særlig interessant at snakke med. Nu mødes de kun en gang om året til en fest hos nogle gamle venner, men så synes de også, det er hyggeligt at sidde og snakke sammen om gamle dage.

Side 27, øvelse 22. Lytteøvelse/diktat.

Søs og Hanne har kendt hinanden siden skoletiden. De er meget forskellige, og de ses ikke så tit. Søs er meget åben. Hun elsker at gå i byen og feste og drikke og danse. Hun synes, det er spændende at møde nye mennesker.

Hanne er mere stille og rolig. Hun kan ikke lide at gå i byen, og hun synes ikke, det er sjovt at drikke. Hun kan bedre lide at være hjemme, og hun elsker at sidde og læse.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

Side 28, øvelse 23. Ledsætninger med 'der'/'som'.

- 1. Hun kender en fyr, der/som har en lejlighed i Århus.
- 2. Han har en veninde, der/som er sygeplejerske.
- 3. Hun har nogle naboer, der/som kommer fra Spanien.
- 4. Han går i klasse med en pige, der/som hedder Tina.
- 5. De har en bil, der/som kører 25 km på literen.
- 6. De har en datter, der/som er god til at spille tennis.
- 7. Hun har en kæreste, der/som elsker at lave mad.
- 8. Hun har en ven, der/som interesserer sig for politik.
- 9. Han har en søster, der/som bor i Californien.

Indkøb

Side 31, øvelse 5. Udtale. Tryk og rytme.

- 1. De går ind / i Magaisin.
- 2. Hun skal have / et par jeans.
- 3. De skal være hvide. /
- 4. Hun 'synes, / de er for 'stramme.
- 5. Hun vil 'helst / 'have / de 'hvide.
- 6. Han synes ikke, / det er sjovt.
- 7. Han vil 'hellere / kigge på com'putere.
- 8. Han vil købe / et fjernsyn.
- 9. Det skal være et 'Philips. /
- 10. Det må 'ikke / 'koste / for 'meget.

Side 32, øvelse 6. Indkøbsdialog.

- A: for.
- B: have/bruge.
- A: bruger.
- B: skal være.

B: Må, prøve.

4. Hun prøver den korte kjole.

5. Hun kigger på det nye tøj.

6. Han vælger de dyre mærker.

7. Han køber den mørke jakke.

8. Hun tager det pæne tørklæde.

9. Hun kan bedst lide de lyse farver.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

A: passer.
B: for, nummer mindre.
A: bedre.
B: passer /sidder, andre.
A: den.
B: have.
Side 32, øvelse 8. Adjektiver (grundform/t-form/flertal).
1. Den skal være hvid.
2. Det skal være stort.
3. De skal være varme.
4. Den skal være hurtig.
5. Det skal være tykt.
6. De skal være lange.
7. Det skal være rundt.
8. Det skal være billigt.
9. De skal være bløde.
10. Den skal være rimelig.
Side 33, øvelse 9. Adjektiver (e-form).
Han kan bedst lide den sorte skjorte.
2. Hun vælger de brune sko.
3. Han tager det fine slips.

11

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

Side 33, øvelse 10. Lytteøvelse.

Mette og Tobias

Lørdag formiddag tager Mette og Tobias i Ikea. De vil prøve at finde et garderobeskab til deres soveværelse, for de har ikke plads til deres tøj – især ikke til Mettes tøj. Skabet skal være 2,20 m højt, 1,70 m bredt og 60 cm dybt. Det skal være hvidt, og det må højst koste 7500 kr.

Mette og Tobias går direkte op til afdelingen for skabe. Der er mange forskellige skabe i mange forskellige størrelser og farver. De går længe rundt og kigger, men de finder ikke det helt rigtige. De fleste skabe er ikke høje nok, og mange er for brede. Endelig finder de et med de rigtige mål, men det har de kun i egetræ, og det er for dyrt.

På vej ud af forretningen kommer de forbi køkkenafdelingen. 'Nej, prøv lige at se her', siger Mette og peger på nogle røde spisestuestole. 'Hvor er de pæne. De ville passe perfekt til vores spisebord, og så er de heller ikke så dyre'.

'Men vi har jo stole til spisebordet', siger Tobias. 'Ja, men de er gamle og kedelige', siger Mette. 'De koster kun 398 kr. stykket'. Tobias synes også, at stolene er pæne, og lidt efter er de på vej ud til bilen med seks nye spisestuestole.

Side 34, øvelse 16. Ordtryk.

1. bu'tik 2. utålmodig 3. 'størrelse 4. be'stemt 5. interes'serer 6. 'pludselig 7. al'ligevel

8. for retning 9. kvittering 10. indkøb.

Side 35, øvelse 17. Adjektivernes gradbøjning.

Mørk/mørkt/mørke – mørkere – mørkest.

Lys/lyst/lyse - lysere - lysest.

Kort/korte – kortere – kortest.

Lang/langt/lange - længere - længst.

Stor/stort/store - større - størst.

Lille/lille/små – mindre – mindst.

Gammel/gammelt/gamle – ældre – ældst.

God/godt/gode - bedre - bedst.

Spændende/spændende – mere spændende – mest spændende.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

Side 35, øvelse 20.

- 1. De er for korte. De skal være længere.
- 2. De er for små. De skal være større.
- 3. Det er for dyrt. Det skal være billigere.
- 4. De er for kedelige. De skal være sjovere/mere spændende.
- 5. Det er for lavt. Det skal være højere.
- 6. Den er for løs. Den skal være strammere.
- 7. De er for lange. De skal være kortere.
- 8. Det er for stort. Det skal være mindre.
- 9. Den er for langsom. Den skal være hurtigere.
- 10. Den er for tung. Den skal være lettere.

Side 36, øvelse 24. Spørg efter mere præcise informationer.

- 1. Hvad 'er det for en uddannelse?
- 2. Hvad 'er det for et job?
- 3. Hvad 'er det for nogle film?
- 4. Hvad 'er det for noget mad?
- 5. Hvad 'er det for en bog?
- 6. Hvad 'er det for nogle kager?
- 7. Hvad 'er det for et hotel?
- 8. Hvad 'er det for en koncert?

Side 37, øvelse 25. På indkøb.

Lene er på bytur <u>sammen</u> med sin <u>nye</u> kæreste, Lars. De <u>skal</u> til en <u>stor</u> familiefest, og de vil <u>prøve at finde</u> noget <u>pænt</u> tøj. Lene forelsker sig i <u>nogle lange</u>, blomstrede kjoler. De har dem i <u>flere</u> farver – i blå, brun og rød. Lene kan <u>bedst lide</u> den <u>brune</u>. Hun har meget <u>brunt</u> tøj, for <u>det</u> klæder hende godt.

Lars kan <u>bedre</u> lide den <u>røde</u> kjole, men han synes også, den <u>brune</u> er pæn, og Lene har allerede <u>bestemt</u> sig, så han <u>siger</u> ikke <u>mere</u>. Lene prøver <u>kjolen</u> i størrelse 38, men <u>den</u> er lidt <u>for</u> stor. Hun beder om nummeret <u>mindre</u>, og den <u>passer</u> fint.

Lene vil også gerne <u>have</u> et <u>pænt</u> tørklæde. Hun får øje på nogle <u>store</u> silketørklæder. De er <u>pæne</u>, og hun vælger et <u>lækkert</u>, beige tørklæde. <u>Det</u> passer <u>godt</u> til <u>kjolen</u>, synes hun.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

Lars skal <u>bruge en</u> pæn skjorte og et <u>nyt</u> slips. Butiksassistenten viser ham nogle <u>flotte</u>, ternede skjorter. Lars synes, de er <u>pæne</u>, men han vil <u>hellere have</u> en ensfarvet skjorte. Han <u>vælger</u> en <u>lækker</u> lyseblå bomuldsskjorte og et <u>dyrt</u>, stribet slips, <u>der</u> passer til <u>skjorten</u>.

Nu <u>er</u> de begge <u>tilfredse</u>, men <u>trætte</u>, og nu trænger de til <u>at slappe</u> af og <u>få noget</u> mad.

Sundhed og sygdom

Side 40, øvelse 5.

Eks.: Tabellen viser, at den gennemsnitlige levetid for mænd var 72 år i 1990.

Eks.: Tabellen viser, at den gennemsnitlige levetid for mænd og kvinder er højere i 2010 end i 1990.

Eks.: Tabellen viser, at den gennemsnitlige levetid for kvinder var 81,2 år i 2010.

Side 41, øvelse 7. 'Som' som objekt.

- 1. Hun har en dejlig have, som hun bruger meget tid på.
- 2. Hun har nogle naboer, som hun er meget glad for.
- 3. Hun har nogle børnebørn, som hun passer en dag om ugen.
- 4. Han har nogle gode venner, som han rejser med i ferierne.
- 5. Hun har en ven, som hun drikker kaffe med en par gange om ugen.
- 6. Hun har en god veninde, som hun går til gymnastik med.

Side 41, øvelse 8.

Som objekt:

Eks.: Kirsten har en dejlig have, som hun bruger meget tid på.

Eks.: Hun har nogle gode naboer, som hun hygger sig med.

Eks.: Hun har otte børnebørn, som hun passer, når forældrene har travlt.

Eks.: Hun har en hund, som hun går tur med hver dag.

Som subjekt:

Hun dyrker bl.a. nogle tomater som smager helt fantastisk.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

Side 42, øvelse 11. Lytteøvelse.

Steens historie

Klokken er kvart over fire tirsdag eftermiddag, og Steen sidder inde på sit arbejde. Der ligger en bunke papirer foran ham. Han har normalt fri kl. fire, men der er en masse arbejde, som skal være færdigt, og chefen har sagt, at det er vigtigt. Steen er nødt til at blive og arbejde over. Han er stresset, og han sveder, og han går hen i kantinen for at hente en kande kaffe og et stort stykke kage. Han burde ikke spise kage, for han har lidt problemer med vægten. Han er 1,85 m høj, og han vejer 96 kg - men det gider han ikke tænke

på nu. Lige nu har han bare brug for noget sødt.

Steen er først færdig med arbejdet ved halv syv-tiden. På vej hjem køber han et par burgere og nogle pommes frites, for han gider ikke lave mad i dag. Han ved godt, at det er usundt, og han ville også gerne

leve sundere, men det er svært i en stresset hverdag.

Steen er sulten, og han spiser hurtigt. Så kigger han på uret. Klokken er halv otte. Nu skulle han egentlig til træning. Han plejer at gå i fitnesscenteret tirsdag og torsdag, men i dag er han for træt. Han har haft en hård

dag, og han har brug for at slappe af. Han vil hellere blive hjemme og se en film i fjernsynet.

Steen går ud og tager en kold øl i køleskabet. Så sætter han sig foran fjernsynet. Lige nu er der en actionfilm på TV2. Bagefter kommer der en dokumentarfilm, og senere kommer der en thriller. Nu har han det godt. Han slapper helt af og glemmer alt om chefen og om arbejdet, og pludselig er klokken blevet halv tolv. Steen kan godt mærke, at han er træt. Han ved også, at han burde gå i seng nu, men han gider ikke at rejse sig, og han vil også godt se filmen færdig. Den slutter først kl. halv et, og Steen kommer sent i seng.

Næste morgen ringer vækkeuret klokken seks. Steen er træt og tung i hovedet, og han falder i søvn igen. Han sover en halv time. Så vågner han pludselig op, og nu har han travlt. Han har ikke tid til at spise morgenmad. Han drikker bare en kop kaffe, og så skynder han sig af sted på arbejde. Han har en lang og travl dag foran sig.

Side 42, øvelse 13. Internetøvelse.

Steens BMI er 28,00/28,05. Han er overvægtig.

Side 43, øvelse 14. At referere generelle råd.

Eks.: De siger at man skal spare på fedtet.

Eks.: De siger at man skal sørge for at sove 7-8 timer hver nat.

Side 43, øvelse 15. Hvad skal man ikke gøre.

Eks.: De siger at man ikke skal drikke for meget alkohol.

Eks.: De siger at man ikke skal sidde for længe foran computeren.

15

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

Side 45, øvelse 25. Gode råd. Eksempler:

- 1. Måske skulle du prøve at hvile dig lidt. / Har du prøvet at hvile dig lidt.
- 2. Har du prøvet at snakke med lægen om det? / Måske skulle du prøve at snakke med lægen om det.
- 3. Måske skulle du prøve at drikke noget vand. / Har du prøvet at drikke noget vand?
- 4. Har du prøvet at tage en sovepille? / Måske skulle du prøve at tage en sovepille.

Side 46, øvelse 27. Substantiver i ubestemt og bestemt form.

- 1. et øre øret 2 ører ørerne.
- 2. et øje øjet 2 øjne øjnene.
- 3. en arm armen 2 arme armene.
- 4. en hånd hånden 2 hænder hænderne.
- 5. en finger fingeren 5 fingre fingrene.
- 6. et ben benet 2 ben benene.
- 7. et knæ knæet 2 knæ knæene.
- 8. en fod foden 2 fødder fødderne.
- 9. et tå tåen 5 tæer tæerne.

Side 46, øvelse 29. Ordtryk.

- 1. influ'enza 2. forkølet 3. 'hovedpine 4. infektion 5. diar'ré 6. 'virus 7. temperatur
- 8. halsbetændelse 9. symptomer 10. aller gi.

Side 46, øvelse 30. Udtale. Tryk og rytme.

- 1. De er 'syge. /
- 2. Han har influenza. /
- 3. Han har høj / feber.
- 4. Hun har 'ondt / i 'halsen.
- 5. Hun har haft halsbetændelse. /
- 6. Hun 'ringer / og melder sig 'syg.
- 7. Han har været hos lægen. /

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

8. Han har 'ikke / været hos 'lægen.

Side 47, øvelse 31. Lytteøvelse.

Malene går til lægen

Natten til fredag <u>vågner</u> Malene klokken to. Hun har <u>det</u> skidt. Hun har <u>ondt</u> i <u>maven</u> og kvalme, og hun skal <u>kaste</u> op. Hun <u>skynder</u> sig ud på <u>badeværelset</u>. Hun sveder og <u>fryser</u> på samme tid. Det er forfærdeligt, og det <u>varer</u> hele <u>natten</u>. Om <u>morgenen</u> er hun stadig dårlig, og hun er <u>bekymret</u>, for nu har hun kraftige <u>smerter</u> i maven. Hun ringer og bestiller en akut tid hos lægen.

Klokken halv ti <u>sidder</u> hun i <u>lægens</u> venteværelse. Der er ikke så mange <u>menneske</u>r, og det <u>bliver</u> hurtigt hendes tur. <u>Lægen</u> undersøger hende. Han <u>tager</u> hendes blodtryk og <u>hendes</u> puls, og han trykker hende på maven. 'Av',siger Malene, for det <u>gør</u> ondt. 'Gør det også ondt her?', spørger <u>lægen</u> og <u>trykker</u> hende igen hårdt på maven. 'Av', skriger Malene.'Hvad har du <u>spist</u>?', <u>spørger</u> lægen.

Malene var på restaurant i går, og hun <u>tog</u> buffeten. Der var mange spændende <u>retter</u>, og hun <u>spiste</u> meget – måske <u>for</u> meget. Hun <u>elsker</u> mad, og hun ville gerne <u>smage</u> det hele. Nu fortryder hun. Måske har hun spist noget dårligt.

'Det kan <u>være</u> en salmonellainfektion', <u>siger</u> lægen og <u>giver</u> hende en recept på <u>noget</u> penicillin. Det skal hun <u>hente</u> på <u>apoteket</u>. Hun skal tage <u>pillerne</u> tre <u>gange</u> om <u>dagen</u> i to <u>uger</u>.

Side 47, øvelse 34. Datid.

- 1. Hun følte sig ikke helt rask.
- 2. Hun havde det skidt.
- 3. Det gjorde ondt.
- 4. Hun hostede og nøs.
- 5. Hun var dårlig og kastede op.
- 6. Hun frøs og svedte på skift.
- 7. Det varede i fem dage.
- 8. Hun ringede og meldte sig syg.
- 9. Lægen undersøgte hende.
- 10. Han tog hendes blodtryk.
- 11. Han gav hende en recept på noget medicin.
- 12. Hun fik noget penicillin.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

Side 48, øvelse 35. Hvad siger Tom?

- 1. Han siger, at han ikke kommer i morgen.
- 2. Han siger, at han ikke kan tage på arbjede.
- 3. Han siger, at han ikke har været hos lægen.
- 4. Han siger, at han ikke har feber.
- 5. Han siger, at han ikke skal have penicillin.
- 6. Han siger, at han ikke fejler noget alvorligt.
- 7. Han siger, at han ikke ligger i sengen.
- 8. Han siger, at han ikke har brug for hjælp.

Side 48, øvelse 36. Hvad sagde lægen?

- 1. Han sagde, at jeg skulle gå hjem og hvile mig.
- 2. Han sagde, at jeg skulle komme igen om en uge.
- 3. Han sagde, at jeg skulle drikke en masse kamillete.
- 4. Han sagde, at jeg skulle blive hjemme et par dage.
- 5. Han sagde, at jeg skulle ringe og bestille en tid hos en speciallæge.
- 6. Han sagde, at jeg skulle holde op med at ryge.
- 7. Han sagde, at jeg skulle motionere noget mere.
- 8. Han sagde, at jeg skulle lægge noget is på.
- 9. Han sagde, at jeg skulle prøve med noget massage.
- 10. Han sagde, at jeg skulle tage nogle vitaminpiller.

Mad og opskrifter

Side 51, Øvelse 4. Udtale. Tryk og rytme.

Bemærk: Når der ikke er nogen form for artikel til substantivet, har verbet ikke tryk. (Det bliver én rytmegruppe med 'enhedstryk').

- 1. Hun koger 'æg.
- 2. Hun steger bøffer.
- 3. Hun bager boller.
- 4. Hun skræller kartofler.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

- 5. Hun snitter 'grøntsager.
- 6. Hun hakker per sille.
- 7. Hun skærer brød.
- 8. Hun pisker flødeskum.
- 9. Hun 'skyller / sa'laten.
- 10. Hun 'piller / 'løgene.
- 11. Hun 'presser / ci'tronen.
- 12. Hun 'river / 'gulerødderne.
- 13. Hun 'svitser / 'løgene.
- 14. Hun 'rører / i 'gryden.
- 15. Hun kommer 'salt / 'i. (/tilsætter 'salt).

Side 52, øvelse 6. Instruktioner i passiv, imperativ og nutid.

- 1. kødet steges steg kødet du steger kødet.
- 2. guleroden rives riv guleroden du river guleroden.
- 3. æblet skrælles skræl æblet du skræller æblet.
- 4. salaten skylles skyl salaten du skyller salaten.
- 5. risene koges kog risene du koger risene.

Side 52, øvelse 7. Instruktioner i imperativ.

- 1. Skræl kartoflerne, og skær dem i skiver.
- 2. Skær kødet i tern, og svits det i olie.
- 3. Skyl persillen, og hak den fint.
- 4. Kog pastaen i to minutter, og hæld vandet fra.
- 5. Smag retten til med salt og peber.
- 6. Pisk smør og sukker, og tilsæt æggene et ad gangen.
- 7. Bland mel og bagepulver, og rør det i dejen.
- 8. Bag kagen i 50 minutter ved 180°, og afkøl den på en rist.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

Side 53, øvelse 10. Lytteøvelse.

Amalie og Jonas

Amalie er 21 år. Hun er studerende, og hun har ikke så mange penge. Hun lever billigt, og hun sparer, hvor hun kan. Amalie interesserer sig ikke så meget for mad, og hun tænker ikke meget over, hvad hun spiser. Det skal bare være nemt og hurtigt, og det må ikke koste for meget. Hun gider ikke bruge tid på at lave mad. Hun er heller ikke god til det, for hun har aldrig rigtig lært det. Hun spiser tit bare en skål yoghurt og et stykke rugbrød med ost.

Amalies kæreste Jonas er helt anderledes. Han bruger mange penge på mad – og meget tid. Han elsker at spise, og han elsker også at lave mad. Han vil gerne være kok. Han køber aldrig færdigretter. Han kan godt lide at lave tingene selv, så han ved, hvad der er i. Han læser mange kogebøger, og han finder også tit opskrifter på nettet. Han synes, det er spændende at eksperimentere og prøve nye retter, og han bruger mange krydderier. Han er især vild med chili og hvidløg.

Amalie og Jonas spiser sammen et par gange om ugen. Så laver Jonas mad, og så eksperimenterer han altid med nye opskrifter og nye krydderier. Amalie er ikke vant til så mange krydderier. Hendes mor lavede altid traditionel dansk mad, og hun brugte ikke mange krydderier. Hun plejede kun at bruge salt og peber. Amalie kan godt lide at spise sammen med Jonas. Nogle gange synes hun, hans mad er lidt for stærk, men det er hyggeligt, og så skal hun ikke købe ind og lave mad. Hun skal bare vaske op bagefter.

Side 53, øvelse 10. Lytteøvelse/diktat.

Nina elsker at lave mad, og hun er god til det. Hun kan godt lide at prøve nye retter, og hun bruger meget tid på at læse kogebøger. Hun plejer at købe ind i små specialbutikker, og hun køber altid grøntsager på grønttorvet. Det er vigtigt for hende at få gode og friske varer.

Ninas mand kan ikke lave mad, og det interesserer ham heller ikke. Han plejer bare at vaske op efter middagen, og det er Nina glad for.

Side 54, øvelse 13. Spørgende ledsætninger med hv-ord.

- 1. Jeg ved ikke, hvordan man gør.
- 2. Jeg ved ikke, hvad jeg skal bruge.
- 3. Jeg ved ikke, hvor meget salt der skal i.
- 4. Jeg ved ikke, hvor peberet er.
- 5. Jeg ved ikke, hvor længe det skal koge.
- 6. Jeg ved ikke, hvordan det smager.
- 7. Jeg ved ikke, hvorfor hun skræller agurkerne.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

8. Jeg ved ikke, hvornår maden er færdig.

Side 34. gyeise 14. Sbgidelide ledsætillidel illed Oll	Sid	e 54.	øvelse	14.	Spørgende	ledsætninger med	'om
--	-----	-------	--------	-----	-----------	------------------	-----

- 1. Jeg ved ikke, om gæsterne spiser lammekød.
- 2. Jeg ved ikke, om det smager godt.
- 3. Jeg ved ikke, om hun har opskriften.
- 4. Jeg ved ikke, om de bruger økologiske grøntsager.
- 5. Jeg ved ikke, om det er stærkt.
- 6. Jeg ved ikke, om de kan lide ingefær.
- 7. Jeg ved ikke, om der skal æg i.
- 8. Jeg ved ikke, om maden er færdig.

Side 50, øvelse 15.

Der er fem eksempler på spørgende ledsætninger i teksten.

Fridage og ferier

Side 59, øvelse 4. Aftaler.

A: synes, skal.

B: Skal, ikke.

A: det, lyst.

B: med.

A: hellere.

B: kan, godt/også, f.eks./måske.

A: lad, gøre.

Dialog 2.

A: skal.

B: Hvad med.

A: kan, f.eks./måske.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

B: ved, rigtig.

A: kan, også.

B: synes, hellere, skal.

A: det, kan.

Side 61, øvelse 10. Planer med 'skal'.

- 1. På søndag skal hun på café.
- 2. Fredag aften skal hun til Odense.
- 3. Onsdag eftermiddag skal hun i skoven.
- 4. I morgen skal hun til middag hos sin nabo.
- 5. I overmorgen skal hun på bytur.
- 6. På tirsdag skal hun hjem til sine forældre.
- 7. På lørdag skal hun i biografen.
- 8. I weekenden skal hun på stranden.
- 9. På torsdag skal hun til fødselsdag hos en veninde.

Side 61, øvelse 12. Lone får fødselsdagsbesøg.

Lone <u>har</u> fødselsdag i næste uge, og så <u>får</u> hun besøg af sin veninde Else. Else <u>kommer</u> fra Fyn. Hun <u>tager</u> af sted fredag efter arbejde, og hun <u>ankommer</u> sidst på eftermiddagen. Hun <u>bliver</u> hos Lise hele weekenden. Hun <u>rejser</u> igen søndag ved 18-tiden. Så <u>er</u> hun hjemme igen ved ni-tiden om aftenen.

Side 62, øvelse 13. Runes tur til Berlin.

Rune skal til Berlin i næste uge. Han tager af sted hjemmefra fredag kl. syv, og han bliver der i tre dage. Han skal bo på hotel Marriot. Han skal se nogle udstillinger, og han skal også købe noget computerudstyr. Han kommer tilbage igen søndag aften.

Side 63, øvelse 16. Udtale. Tryk og rytme.

- 1. Hvad / skal vi lave?
- 2. Hvor / skal vi tage hen?
- 3. Skal vi ikke / gå i byen?
- 4. Vi kan for ek'sempel / gå i Tivoli.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

- 5. Vi kan 'også / gå på ca'fé.
- 6. Vi tager 'ind / til 'byen.
- 7. Vi tager i bio grafen. /
- 8. Jeg synes 'ikke, / vi skal gå 'ud.
- 9. Jeg vil hellere / blive / hjemme.

Side 63, øvelse 17. Ordtryk.

- 1. mu'seum 2. te'atret 3. 'kuffert 4. kon'cert 5. restau'rant 6. 'ferie 7. 'bagefter 8. be'slutter
- 9. middag 10. familie.

Side 63, øvelse 18. Lytteøvelse.

Mai tager på ferie

Om en uge har Mai ferie, og så skal hun til Thailand. Hun skal hjem og besøge sin familie. Hun har snakket med dem på skype hver uge, men det er to år siden, hun har set dem sidst, og hun savner dem meget.

Mai har travlt den sidste uge, før hun rejser. Der er mange ting, hun skal ordne. Hun skal købe gaver til hele familien, hun skal vaske tøj og pakke, og hun skal aflevere sin fugl hos sin veninde, Phim. Phim skal passe fuglen, mens Mai er væk. Naboen har lovet at vande blomsterne og tage posten ind.

Fredag morgen er Mai stresset. Hun skal pakke det sidste, og hun skal være i lufthavnen om en time. Hun er bange for at komme for sent, og hun er også bange for at glemme noget. Kufferten står midt på gulvet, og den er helt fuld. Hun skal have mange ting med, for hun skal være i Thailand i en måned. Gaverne til familien fylder meget, og Mai kan næsten ikke lukke kufferten. Til sidst sætter hun sig på den, og det hjælper. Så skynder hun sig ud ad døren og hen til taxaen, som holder ude på gaden.

Mai kommer til lufthavnen i sidste øjeblik, og hun stiller sig i kø for at checke bagagen ind. Hun står og dagdrømmer, mens hun venter. Hun tænker på sin familie. Hun glæder sig til at se dem, og hun glæder sig til at se deres ansigter, når de pakker gaverne op.

Nu er hun nået helt hen til skranken, og pludselig bliver hun helt vågen. '29 kg', siger manden ved skranken. Man må kun have 20 kg med, så der er ni kg i overvægt. 'Uh, det er vist lidt for meget', siger Mai forskrækket, og hun smiler sødt til manden. Men manden er morgensur, og han smiler ikke. 'Ja, det er ni kg for meget', siger han surt. 'Vil du betale for ni kilo overvægt?. 'Ellers kan du ikke få alle tingene med'. Men Mai vil have det hele med, og hun betaler, hvad det koster.

Et par timer efter sidder hun i flyet på vej til Thailand.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

Side 65, øvelse 24. Ledsætninger med 'når'.

- 1. Når de kommer til Paris, vil de se Eiffeltårnet.
- 2. Når de får ferie, tager de i sommerhus.
- 3. Når han lander i New York, tager han en taxa til hotellet.
- 4. Når hun bliver 25 år, vil hun holde en stor fest.
- 5. Når han er på hovedbanegården, ringer han.
- 6. Når de kommer til lufthavnen, spiser de morgenmad.
- 7. Når klokken er 12, holder de pause.

Side 65, øvelse 25. Ledsætninger med 'hvis'.

- 1. Hvis man har for meget bagage, skal man betale overvægt i flyet.
- 2. Hvis du skal rejse, kan jeg passe fuglen.
- 3. Hvis han får tid, kommer han og hjælper.
- 4. Hvis de kan få billige billetter, rejser de til Spanien i næste uge.
- 5. Hvis du kan få fri, kan du tage med.
- 6. Hvis I bærer kufferterne ud, ringer jeg efter en taxa.
- 7. Hvis de kan ændre deres flybilletter, bliver de der en uge mere.

Side 65, øvelse 25.

Der er tre eksempler med 'når'/'hvis'.

Side 66, øvelse 27. Betingelsesledsætninger med 'hvis'.

- 1. Du kommer ikke med flyet, hvis du ikke kommer i god tid.
- 2. Man kan ikke rejse, hvis man ikke har et pas.
- 3. Man får ikke en siddeplads, hvis man ikke har reserveret plads.
- 4. Man kan ikke få mere benplads i flyet, hvis man ikke vil betale ekstra.
- 5. Han tager ikke til USA til sommer, hvis han ikke er rask.
- 6. Du skal ikke gøre det, hvis du ikke har lyst.

Hvis ledsætningen placeres først, er der inversion i hovedsætningen:

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

- 1. Hvis du ikke kommer i god tid, kommer du ikke med flyet.
- 2. Hvis man ikke har et pas, kan man ikke rejse.
- 3. Hvis man ikke har reserveret plads, får man ikke en siddeplads.
- 4. Hvis man ikke vil betale ekstra, kan man ikke få mere benplads.
- 5. Hvis han ikke er rask, tager han ikke til USA til sommer.
- 6. Hvis du ikke har lyst, skal du ikke gøre det.

At fortælle om oplevelser

Side 68, øvelse 5. Ordtryk.

- 1. 'oplevelse 2. cafeen 3. 'udstilling 4. billetter 5. 'omvisning 6. 'internettet 7. 'billederne
- 8. mi'nutter 9. pla'kat 10. 'udsigt 11. far'vel 12. na'turen.

Side 68, øvelse 7. Stedsadverbiet 'der'.

- 1. I torsdags var han i biografen. Der mødte han en gammel ven.
- 2. Lørdag formiddag tog hun ind til byen. Der var hun hele dagen.
- 3. De gik hen på cafeen. Der drak de kaffe og spiste kage.
- 4. Ved halv ti-tiden tog de på diskotek. Der var de til kl. 2.
- 5. De tog en tur på Louisiana. Der så de en udstilling med Skagensmalerne.

Side 69, øvelse 8. Reference til sted med 'hvor'.

- 1. De bor i et område, hvor der er marker og skov.
- 2. Vi kom til en by, hvor vi fandt et godt hotel.
- 3. De var på shopping i et indkøbscenter, hvor der var mange gode tøjbutikker.
- 4. Han boede på et hotel, hvor han havde været før.
- 5. Vi spiste frokost et sted, hvor der var en dejlig strand.

Side 70, øvelse 13. Lytteøvelse.

På udflugt til Tivoli

I lørdags var Jamila og hendes mand, Ali og deres søn, Salim på udflugt til Tivoli. De var af sted sammen med tre andre familier fra Salims skole. De var i alt otte voksne og ni børn fra seks til fjorten år.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

De tog af sted hjemmefra kl. otte om morgenen. De mødtes med de andre på banegården i Århus, og herfra tog de toget til København. De havde taget kaffe og juice og morgenbrød med, for de havde aftalt at spise morgenmad sammen på vej derover i toget.

KI. halv tolv ankom de til Københavns Hovedbanegård, og herfra gik de de sidste fem minutter hen til Tivoli. De glædede sig meget, for det var første gang, de skulle i Tivoli. Vejret var godt, og der var mange mennesker foran hovedindgangen. De havde købt billetter over internettet, så de skulle ikke stå i kø. Børnene var spændte, og de ville gerne prøve det hele.

De gik rundt sammen i Tivoli i mange timer. De voksne snakkede og hyggede sig sammen. Jamila syntes, haven var meget smuk. Hun er meget interesseret i blomster, og hun nød at gå rundt og kigge på alle blomsterne. Børnene var mest interesserede i forlystelserne. De prøvede mange forskellige ting, men de kunne ikke nå det hele, for der var lang kø foran mange af forlystelserne, og flere steder måtte de stå i kø i en halv time. Salim syntes, det var sjovt at køre i radiobilerne, og han var helt vild med rutchebanen. Den prøvede han fire gange.

Midt på eftermiddagen fandt de et hyggeligt sted med borde og bænke, hvor de kunne sidde og spise deres mad. Alle havde taget noget mad med til et fælles bord, og alle syntes, det var spændende at smage de andres retter. Efter frokost drak de kaffe og spiste is, og så fortsatte de rundt for at prøve flere forlystelser. Kl. 20 skulle de med toget hjem igen. Det havde været en god oplevelse, og nu var de alle trætte. Børnene var helt stille på turen hjem, og da de ankom til stationen i Århus, sov de alle sammen.

Side 70, øvelse 15.

Gorms tur til Bornholm

I <u>sidste</u> uge <u>havde</u> Gorm ferie, og han <u>var</u> på Bornholm <u>sammen</u> med <u>nogle</u> gamle venner. De <u>kørte</u> i bil <u>derover</u>. De <u>tog</u> af sted lørdag morgen og kørte over <u>broen</u> til Sverige og videre til Ystad. <u>Derfra</u> tog de <u>båden</u> til Rønne. De <u>havde lånt</u> et hus i Gudhjem, en lille <u>hyggelig</u> by ved <u>vandet</u>. De var <u>der</u> i otte <u>dage</u>, og de havde <u>det</u> sjovt sammen. De <u>købte</u> røgede sild på <u>havnen</u>, og de var på mange <u>ture</u> rundt på <u>øen</u>. De var på <u>stranden</u>, og de var i <u>skoven</u>, og de var <u>også</u> på Oluf Høst Museet. En dag var de på <u>en</u> lang vandretur <u>oppe</u> ved Hammerknuden. Solen <u>skinnede</u>, og vejret var <u>dejligt</u>. De <u>havde</u> kaffe og madpakker <u>med</u>, og ved frokosttid <u>fandt</u> de et <u>godt</u> sted, <u>hvor</u> de <u>kunne sidde</u> og <u>spise</u> deres mad og <u>kigge</u> ud over <u>vandet</u>. De <u>gik</u> i alt ti kilometer den dag, og de var <u>trætte</u>, da de kom tilbage. Søndag eftermiddag <u>skulle</u> de så <u>hjem</u> igen, og de <u>pakkede</u> bilen og kørte tilbage. De <u>syntes</u> alle, det <u>havde været</u> en god tur, og de aftalte <u>at tage</u> derover igen året efter på samme tid.

Side 71, øvelse 16.

- 1. I går aftes var han til fødselsdag hos sin bror.
- 2. I forgårs var han hjemme.
- 3. I torsdags var han på bytur.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

- 4. I forrige uge var han i Odense.
- 5. I fredags var han på stranden.
- 6. Lørdag formiddag var han på museum.
- 7. Søndag aften var han til koncert.
- 8. Torsdag aften var han ude hos en ven.
- 8. I weekenden var han i Tyskland.

Side 72, øvelse 19. Verber på -ede.

- 1. ringede 2. snakkede 3. hentede 4. lavede 5. grillede 6. printede 7. ventede 8. spillede
- 9. kiggede 10. skinnede.

Side 72, øvelse 20. Verber på -te.

1. købte 2. bestilte 3. betalte 4. spiste 5. glemte 6. besøgte 7. lånte 8. kørte 9. talte 10. mødte.

Side 72, øvelse 21. Uregelmæssige verber og modal- og hjælpeverber.

1. stod 2. tog 3. gik 4. fandt 5. skulle 6. havde 7. ville 8. kunne 9. måtte 10. var 11. kom 12. så.

Side 72, øvelse 22. Flere uregelmæssige verber.

sad 2. drak 3. nød 4. spurgte 5. forstod 6. fortsatte 7. sov 8. gjorde 9. sagde
 blev 11. fortalte 12. skrev.

Side 73, øvelse 24.

Hovedsætningskonjunktioner: Der er følgende seks hovedsætningskonjunktioner: så, for, for, så, og, og. **Ledsætningskonjunktioner:** Der er følgende seks ledsætningskonjunktioner: der, hvor, hvor, at, når, hvis.

Side 74, øvelse 26.

- 1. De gik en tur i parken, da de var færdige med udstillingen.
- 2. Toget var kørt, da de kom til stationen.
- 3. De var trætte, da de kom hjem.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

- 4. Vejret var dejligt, da de tog af sted hjemmefra.
- 5. De købte en is, da de kom ned på havnen.
- 6. Børnene sov, da de ankom til banegården i Århus.

Side 74, øvelse 27. Datid og førdatid.

- 1. Hun havde printet et kort ud fra internettet, så det var nemt af finde vej.
- 2. Han havde drukket for meget, så han kunne ikke køre bil.
- 3. Han havde glemt sine briller, så han kunne ikke se noget.
- 4. Hun havde taget en paraply med, så hun blev ikke våd.

Side 74, øvelse 28.

- 1. Han havde ikke læst ret meget, så han klarede ikke prøven.
- 2. Hun havde ikke hængt tøjet op, så det var ikke tørt.
- 3. De havde ikke bestilt billetter, så de kom ikke ind.
- 4. Han havde ikke husket sit studiekort, så han fik ikke studenterrabat.
- 5. Han havde ikke sovet hele natten, så han var træt om morgenen.

Livsafsnit / livsperioder

Side 76, øvelse 5.

Lina lærer dansk

Efter et par måneder i Danmark begyndte Lina på sprogskole. I begyndelsen syntes hun, det var svært at lære dansk. Hun kunne godt læse dansk, men hun havde problemer med at tale og forstå dansk. Hun manglede hele tiden ord. Hun havde også svært ved at udtale alle de nye lyde. Folk kunne heller ikke forstå hende, så de første måneder talte hun kun dansk på sprogskolen.

Men <u>efter et stykke</u> tid begyndte <u>det at gå bedre</u>. Hun <u>forstod</u> mere og mere, og hun begyndte nu også <u>at tale</u> dansk med folk uden for <u>skolen</u>. <u>Nogle</u> gange <u>talte</u> hun <u>også</u> lidt dansk med Lars <u>derhjemme</u>, og det <u>hjalp</u> meget. I dag <u>taler</u> hun <u>godt</u> dansk. Hun <u>forstår</u> næsten alt, og folk forstår også <u>hende</u>, selv om hun stadig har lidt problemer med udtalen.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

Side 77, øvelse 8. Eksempel:

For et år siden tog Mohamed taxakørekort, og kort efter fik han job som taxachauffør.

I begyndelsen var det hårdt for ham, og han var lidt stresset, for han havde svært ved at finde vej.

Efter et stykke tid begyndte det at gå bedre.

Lidt efter lidt har han lært byen at kende, og efterhånden kender han alle de ensrettede gader.

Nu kan han hurtigt finde den korteste vej, og han er ikke så stresset mere.

I dag er han glad for jobbet.

Side 77, øvelse 9. Eksempel:

I 2002 mødte Pia og Ib hinanden til en fest hos nogle venner. De blev straks vildt forelskede, og kort efter giftede de sig.

I begyndelsen havde de det godt sammen, og de var sammen hele tiden, men efter et stykke tid begyndte de at skændes. Lidt efter lidt voksede de fra hinanden, og efterhånden talte de næsten ikke sammen mere.

Til sidst blev de skilt.

Nu er de begge gift igen, og i dag har de et godt forhold til hinanden.

Side 78, øvelse 12. Ordtryk.

- 1. for'elsket 2. til'bage 3. 'ensom 4. for'stod 5. 'lejligheden 6. ven'inder 7. 'anderledes
- 8. kol'leger 9. be'gyndelsen 10. efter'hånden.

Side 78, Øvelse 13. Udtale. Tryk og rytme og e-reduktion.

- 1. Hun 'mødte / en 'dansk / 'mand.
- 2. Hun rejste til Danmark. /
- 3. Hun kendte / ikke / nogen.
- 4. Hun kunne 'ikke / snakke 'dansk.
- 5. Hun følte sig ensom. /
- 6. Hun vidste / ikke, / hvad / hun skulle 'gøre.
- 7. Hun 'tænkte / 'over / situa'tionen.
- 8. Hun ville 'skabe / et 'liv / i 'Danmark.
- 9. 'Efter / et stykke 'tid / 'gik / det 'bedre.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

- 10. Hun begyndte / på sprogskole.
- 11. Hun 'talte / med sine ven'inder.
- 12. Hun lærte 'dansk. /

Side 78, øvelse 14. 'Der' og 'hvor'.

- Han er født i Nordjylland. Der boede han, til han var 18 år.
 Han er født i Nordjylland, hvor han boede, til han var 18 år.
- Han flyttede til Århus. Der fik han et værelse på et kollegium.
 Han flyttede til Århus, hvor han fik et værelse på et kollegium.
- Han fik et værelse på et kollegium. Der boede han hele sin studietid.
 Han fik et værelse på et kollegium, hvor han boede hele sin studietid.
- Han begyndte på universitetet. Der fik han mange nye venner.
 Han begyndte på universitetet, hvor han fik mange nye venner.
- Han var på ferie i Spanien. Der mødte han en sød pige.
 Han var på ferie i Spanien, hvor han mødte en sød pige.
- Hun flyttede til Danmark. Der boede hendes kæreste.
 Hun flyttede til Danmark, hvor hendes kæreste boede.
- Hun savnede Spanien. Der havde hun alle sine venner.
 Hun savnede Spanien, hvor hun havde alle sine venner.
- Hun begyndte på en sprogskole. Der lærte hun at tale dansk.
 Hun begyndte på en sprogskole, hvor hun lærte at tale dansk.
- Hun fik et job på en restaurant. Der skulle hun vaske op og ordne grøntsager.
 Hun fik et job på en restaurant, hvor hun skulle vaske op og ordne grøntsager.

Side 80, øvelse 19. Foranstillede Ttdsledsætninger med 'da'.

- 1. Da hun var seks år, begyndte hun i skole.
- 2. Da hun gik i tredje klasse, flyttede hendes familie til Spanien.
- 3. Da hun kom i gymnasiet, fik hun meget hjemmearbejde.
- 4. Da hun blev student, tog hun ud at rejse.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

- 5. Da hun kom tilbage til Spanien, fandt hun en lejlighed i Barcelona.
- 6. Da hun var 20 år, begyndte hun på universitetet.
- 7. Da hun gik på universitetet, havde hun det sjovt.
- 8. Da hun var færdig med sin uddannelse, fik hun et godt job.

Side 80, øvelse 20.

Der er fem ledsætninger med 'da i teksten.

Side 81, øvelse 21. Tidsledsætninger med 'da' og 'når'.

- 1. Han fortsatte i gymnasiet, da han var færdig med grundskolen.
- 2. Han holdt en stor fest, da han blev student.
- 3. Han flyttede hjemmefra, da han fik et kollegieværelse.
- 4. Han mødte mange nye mennesker, da han begyndte på universitetet.
- 5. Han begyndte at søge job, da han var færdig med sin uddannelse.
- 6. Han blev glad, da han fandt et job.
- 7. Han flyttede til Jylland, da han begyndte på det nye job.
- 8. Han fik travlt, da han skulle flytte.

Side 82, øvelse 23. Lytteøvelse.

Stines historie

Stine er født d. 8. juni 1977. Hendes forældre var unge, og de havde kun kendt hinanden i et halvt år, da hendes mor blev gravid. På det tidspunkt var de begge studerende, og de boede på samme kollegium. De var meget forelskede, og de besluttede nu at flytte sammen. Kort før Stine blev født, fandt de en lejlighed midt i Århus. Lejligheden var lille, men den var billig, og her boede de, indtil de begge var færdige med deres uddannelse. På det tidspunkt var Stine fire år.

Stines forældre fik nu begge job, og de begyndte at kigge efter hus. Inden længe fandt de deres drømmehus i Risskov lidt uden for Århus. Her flyttede de ind i sommeren 81. Kort efter blev Stines mor gravid igen, og Stine fik en lillebror.

Men nu begyndte problemerne. Huset var dyrt, og Stines forældre var nødt til at tjene nogle flere penge. Stines far fandt et andet job, hvor han fik en højere løn, men han skulle også rejse meget, og han var tit væk i lang tid. Stines mor var meget alene med de to børn. Det var hårdt for hende, for lillebroren vågnede mange gange om natten, og hun sov ikke så meget. Hun var næsten altid træt i den periode. Forældrene havde heller ikke så meget tid sammen mere, og lidt efter lidt begyndte de at vokse fra hinanden.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

Til sidst blev de enige om at gå hver til sit. De blev skilt, og de solgte huset. Stines mor fandt hurtigt en anden mand og giftede sig igen. Stine og lillebroren flyttede med moren til Ålborg, hvor hendes nye mand havde et hus. Stines far flyttede tilbage til Århus. Her fandt han en hyggelig lejlighed, og han fik også sit gamle job tilbage, så nu rejser han ikke mere, og nu har han også fundet en ny kæreste.

Skole og uddannelse

Side 85, øvelse 5. Ordtryk.

- 1. for 'ældremøde 2. 'undervisning 3. 'folkeskolen 4. matema'tik 5. 'udenad 6. re 'spekt
- 7. 'uddannelse 8. atmosfære 9. 'samarbejde 10. disci'plin.

Side 85, øvelse 6. Tryk og rytme.

- 1. Han har 'lige / været til for'ældremøde.
- 2. Han synes 'ikke, / de 'lærer / 'nok.
- 3. Han er 'ældre, / end de 'andre / for 'ældre.
- 4. Han 'tænker / på sin 'skoletid.
- 5. Han kom i 'skole, / da han var 'syv / 'år.
- 6. Lærerne / var 'skrappe.
- 7. De fik 'lussinger, / hvis de kom for 'sent.
- 8. I 'dag / arbejder man i 'grupper.
- 9. Han synes 'ikke, / der er 'nok / disci'plin.
- 10. Det er 'godt, / at de føler sig 'trygge.

Side 86, øvelse 11.

Der er tre eksempler på flere sidestillede ledsætninger.

Side 86, øvelse 12. Eksempler:

- 1. Børnene lærer mest, når de har det godt, og når de føler sig trygge.
- 2. Det er vigtigt, at børnene bliver selvstændige, og at de lærer at samarbejde.
- 3. Det er ikke så godt, hvis der er larm i timerne, og hvis børnene ikke har respekt for lærerne.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

Side 87, øvelse 14. Led- og hovedledsætning med CA.

- 1. Hvis hun ikke holder pauser, kan hun ikke læse længe.
- 2. Hvis man ikke studerer, kan man ikke bo på kollegium.
- 3. Hvis han ikke får en uddannelse, får han ikke et godt job.
- 4. Hvis han ikke læser sit pensum, består han ikke sine eksaminer.
- 5. Når der ikke er ro på kollegiet, kan han ikke koncentrere sig.
- 6. Når han ikke får gode karakterer, er han ikke tilfreds.

Side 87, øvelse 15. Ordstilling i hoved- og ledsætning.

- 1. Han spurgte altid læreren, når han ikke kunne forstå opgaven.
- 2. Når han ikke skulle på universitetet, sov han altid længe.
- 3. Hun er normalt træt næste dag, når hun ikke går tidligt i seng.
- 4. Hvis hun ikke er rask, vil hun selvfølgelig blive hjemme.
- 5. Du skal altid ringe afbud, hvis du ikke kan komme.
- 6. Hvis han ikke kommer til timerne, kan han ikke følge med.

Side 88, øvelse 17. Lytteøvelse.

Pouls studietid

Poul begyndte i skole, da han var seks år. Lige fra begyndelsen var han en af de dygtigste i klassen. Han var ikke særlig flittig, og han brugte ikke så meget tid på hjemmearbejdet, men han var hurtig, og han havde nemt ved at lære. Efter niende klasse fortsatte Poul i gymnasiet, og som 18-årig tog han en fin studentereksamen med pæne karakterer.

Poul ville gerne være læge, og han kom nu ind på medicinstudiet og begyndte på universitetet. Samtidig flyttede han hjemmefra og fik et værelse på et stort kollegium.

Det var svært for Poul at skifte fra gymnasiet til universitetet. Medicinstudiet var hårdt, og Poul havde også arbejde ved siden af studiet, fordi han var nødt til at tjene nogle penge. Han havde mange timer på universitetet, og der var også meget at læse hjemme hver dag, og der var meget udenadslære. Poul syntes, det var kedeligt at sidde alene og læse, og han havde tit problemer med at koncentrere sig. Efterhånden brugte han mere og mere tid på arbejdet og mindre tid på studierne.

Kollegielivet tog også meget af hans tid. Det var spændende for Poul at flytte på kollegium. Han fik mange nye venner, og der var mange fester. Han ville tit hellere hygge sig og feste sammen med sine venner end at læse, og han kom efterhånden mere og mere bagud med studierne. Efter et stykke tid kunne han ikke følge med mere, og han kunne ikke klare sine eksaminer. Til sidst opgav han medicinstudiet og meldte sig ud af

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

universitetet.

Året efter kom Poul ind på fysioterapeutskolen, og nu gik det bedre. Studiet var ikke lige så hårdt, og nu var han også blevet lidt ældre og mere moden. Efter 3½ år på skolen var Poul færdig som fysioterapeut.

Frivilligt arbejde

Side 91, øvelse 6. Eksempler på spørgsmål:

Hvor ligger butikken? Hvordan er arbejdstiderne? Hvordan er åbningstiden? Hvor tit skal man være der? / Hvor mange gange er det om ugen? Hvor mange timer er man der ad gangen? Skal man arbejde alene? Arbejder man sammen med nogen? Hvad skal man lave? / Hvad består arbejdsopgaverne i? Er der andre aktiviteter? Er der nogen kurser/arrangementer for de frivillige? Hvor mange frivillige er der?

Side 92, øvelse 10. Ordtryk.

- 1. frivilligjob 2. arran/gere 3. værested 4. aktiviteter 5. for/ening 6. instruktør 7. organisation
- 8. so'cial 9. 'genbrugsbutik 10. an'nonce.

Side 92, øvelse 11. Udtale. Tryk og rytme.

- 1. Hun vil 'gerne / 'have / et 'frivilligjob.
- 2. Hun får 'mulighed / 'for / at tale 'dansk.
- 3. Hun be'gyndte / for 'tre / 'måneder / 'siden.
- 4. Hun kunne 'godt / 'tænke sig / at 'søge / 'jobbet.
- 5. Han 'synes, / at det er et 'godt / initia'tiv.
- 6. Han er 'glad / for 'jobbet.
- 7. Han føler, / at han gør hytte.
- 8. Han har fået 'mange / 'nye / 'venner.

Side 93, øvelse 15. Lytteøvelse.

Ellens historie

- Ellen, du er jo et aktivt menneske, og du har lavet frivilligt arbejde det meste af dit liv. Hvordan kom du egentlig i gang med det?
- Jo, første gang det var som helt ung, og det var i den lokale idrætsklub. Jeg gik jo selv til gymnastik tre gange om ugen, og da jeg blev 16 år, begyndte jeg så som instruktør for børneholdene. Senere blev jeg

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

instruktør for ungdomsholdene, og jeg var også med til at arrangere ture og fester, og jeg var med på flere rejser.

- Men så på et tidspunkt stoppede du. Hvad skete der?
- Ja, der kom jo en tid, hvor jeg fik travlt med andre ting. Jeg begyndte på en uddannelse, og jeg blev gift og fik børn, så i den periode havde jeg slet ikke tid.
- Men så kom du i gang med frivilligt arbejde igen. Hvornår var det?
- Ja, det var, da mine børn kom i børnehave der gik jeg ind i forældresamarbejdet og senere, da de kom i skole, blev jeg så forældrerepræsentant i skolebestyrelsen. Her var jeg i mange år ja faktisk indtil mine børn var færdige med skolen.
- Hvad gjorde du så bagefter?
- Ja, så havde jeg jo lyst til at prøve noget nyt. Og så en dag tog en af mine veninder mig med hen i det lokale kulturhus, hvor hun selv er frivillig. Her var de i gang med at starte et folkekøkken op. Det syntes jeg var et spændende projekt, så jeg gik med i gruppen, og der er jeg stadig.
- Kan du fortælle lidt om, hvad I laver?
- Ja, vi skiftes til at lave mad til cafeen, så de lokale beboere kan komme og møde hinanden og få et billigt måltid mad. Vi arrangerer også fester og forskellige kulturelle aktiviteter.
- Hvad betyder det for dig selv at være med i det arbejde?
- Jamen, jeg synes, det er et spændende arbejde, og så har jeg også fået et stort netværk i lokalområdet.
- Ja, og så har du også fået et nyt frivilligjob her på det sidste.
- Ja, jeg er blevet voksenven til et barn en sød, lille pige på syv år. Hende er jeg sammen med en eftermiddag om ugen. Vi snakker og drikker kakao, og nogle gange tager vi også på tur, eller vi går i biografen. Det er sjovt, og vi hygger os rigtig.

Side 94, øvelse 18-19. Konjunktioner.

- 1. der/som (LS)
- 2. som (LS)
- 3. hvor (LS)
- 4. når (LS)
- 5. at (LS)
- 6. for, at (HS, LS)
- 7. så (HS)
- 8. som (LS)

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

- 9. eller (HS)
- 10. der/som (LS)
- 11. at (LS)
- 12. men, om (HS, LS)
- 13. hvis (LS)
- 14. så (HS)
- 15. hvor (LS)
- 16. så, at (HS, LS)
- 17. fordi, hvad (LS, LS)
- 18. hvordan (LS)
- 19. og (HS)
- 20. Da, at. (LS, LS)

Side 95, øvelse 20. Eksempler:

- 1. Tabellen viser, at 35 % af alle mænd og kvinder i Danmark udførte frivilligt arbejde i 2004.
- 2. Tabellen viser, at flere mænd end kvinder var aktive inden for frivilligt arbejde i 2004.
- 3. Tabellen viser, at 7% af kvinderne i Danmark udførte frivilligt socialt arbejde i 2004.
- 4. Statistikken viser, at mænd især er aktive inden for fritidsområdet.
- 5. Statistikken viser, at 21% af mændene var var aktive inden for fritidsområdet i 2004.

Side 96, øvelse 21. CA i hoved- og ledsætninger.

- 1. Han lærer ikke meget dansk, fordi han ikke taler dansk uden for skolen.
- 2. Hvis du gerne vil have et frivilligjob, kan du bare søge på internettet.
- 3. Hun vil gerne have et frivilligjob, for hun vil gerne hjælpe andre.
- 4. Hun har også en veninde, som gerne vil arbejde som frivillig.
- 5. Hvis du ikke har lyst, skal du ikke gøre det.
- 6. Han vil gerne hjælpe, men han skal også have tid til sig selv.
- 7. Hvis han ikke har tid til sig selv, kan han ikke klare det.
- 8. Han er ikke glad, når han ikke kan hjælpe.
- 9. Han sagde ikke, at han kun kunne komme i næste uge.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

- 10. Han kan kun komme en gang om ugen, fordi han også skal passe sit job.
- 11. Han har ikke sovet meget, så han er ikke superfrisk.
- 12. Når han ikke er frisk, arbejder han ikke hurtigt.
- 13. Han er selvfølgelig blevet fodboldtræner, fordi han selv har en dreng i klubben.
- 14. Han træner normalt om aftenen, for han altid arbejder til kl. 17.

Udtaletillæg

Side 97, øvelse 2. Vokalernes udtale.

- 1. [i] [j] [i] [i] [æ] [e] [e] [e].
- 2. [e] $[\alpha]$ $[\alpha]$ $[\alpha]$ $[\alpha]$ [a] [a].
- 3. [a] [a] [a] [a] [a] [a].
- 4. $[\alpha]$ [a:] [a:] [a] $[\alpha]$ [a] [a:].
- 5. $[y] [\emptyset] [\tilde{y}] [\emptyset] [y] [y]$.
- 6. $[\ddot{o}]$ $[\ddot{o}]$ $[\emptyset]$ $[\ddot{o}]$ $[\mathfrak{o}]$ $[\emptyset]$.
- 7. [u] $[\mathring{a}]$ $[\mathring{a}]$ [u] $[\mathring{a}]$ [u].
- 8. $\begin{bmatrix} \mathring{a} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} o \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \jmath \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \mathring{\alpha} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \mathring{\alpha} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \jmath \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \mathring{a} \end{bmatrix}$.
- 9. $[\mathring{a}] [\mathring{a}] [\mathring{\alpha}] [\mathring{\alpha}] [\jmath] [\mathring{a}]$.

Side 98, øvelse 5. b og p.

Begge er læbelyde. B er uaspireret, og p er aspireret (pustet).

Side 98, øvelse 6. d og t.

D og t artikuleres begge med tungespidsen bag tænderne i overmunden.

D er uaspireret, og t er aspireret (pustet). T er også 'affrikeret', dvs. der er en lille s-lyd efter t.

Side 98, øvelse 7. g og k.

G og k er bagtungelyde. De artikuleres med midten af tungen hævet mod midterste/bageste del af ganen.

G er uaspireret, og p er aspireret (pustet).

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

Side 98, øvelse 8. v og f.

V og f artikuleres med læbe og tænder. Underlæben hæves mod tænderne i overmunden.

V er uaspireret, og f er aspireret (pustet).

Side 98, øvelse 9. n og [y].

N artikuleres med tungespidsen bag tænderne i overmunden.

[η] artikuleres med midten af tungen hævet mod midterste/bageste del af ganen.

Begge lyde er nasaler.

Side 98, øvelse 10. I og n.

L og n artikuleres begge med tungespidsen bag tænderne i overmunden.

N er en nasal – dvs. luften passerer ud gennem næsen.

Ved I passerer luften ud langs begge sider af tungen.

Side 99, øvelse 12. Udtale af d.

- 1. [*d*]: dreng, du.
- 2. $[\delta]$: sidder, bad, redder, gider, ud.
- 3. [-]: spild, sand, plads, jord, hælde, land, sidst, gård, midt.

Side 99, øvelse 13. Udtale af r.

- 1. [r]: tro, rose, rå.
- 2. [*x*]: sur, børn, ur, stor.
- 3. [α]: far, har, var.
- 4. [$\mathring{\alpha}$]: hård, sår.
- 5. [3]: lære, uger, ure, kører.

Side 99, øvelse 14. Udtale af g.

- 1. [g]: ligger, lagt, glad, kigge.
- 2. [j]: løg, leg, kegle, vælge.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

- 3. [w]: låge, koge, Norge.
- 4. [-]: lige, kage, uge.
- 5. $[\eta]$: lang, konge.

Side 99, øvelse 15. Udtale af v.

- 1. [v]: svare, svømme, viser, kvinde.
- 2. [w]: navn, skoven, prøver, leve.

Side 99, øvelse 16. Udtale af -ej/-eg og -øj/-øg.

- 1. -ej/-eg: $[\alpha j]$.
- 2. -øj/-øg: [ɔj].

Grammatiktillæg

Side 101, øvelse 1. Inversion i konstaterende sætninger.

- 1a. Nogle gange møder han Peter inde på skolen.
- 1b. Peter møder han nogle gange inde på skolen.
- 1c. Inde på skolen møder han nogle gange Peter.
- 2a. Som regel bager de brød om søndagen.
- 2b. Brød bager de som regel om søndagen.
- 2c. Om søndagen bager de nogle gange brød.
- 3a. Selvfølgelig besøger han tante Anna i morgen.
- 3b. Tante Anna besøger han selvfølgelig i morgen.
- 3c. I morgen besøger han selvfølgelig tante Anna.
- 4a. Normalt klarer de rengøringen om lørdagen.
- 4b. Rengøringen klarer de normalt om lørdagen.
- 4c. Om lørdagen klarer de normalt rengøringen.
- 5a. Normalt køber hun frugt og blomster på grønttorvet.
- 5b. Frugt og blomster køber hun normalt på grønttorvet.
- 5c. På grønttorvet køber hun normalt frugt og blomster.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

- 6a. Som regel inviterer de familien på børnenes fødselsdage.
- 6b. Familien inviterer de som regel på børnenes fødselsdage.
- 6c. På børnenes fødselsdage inviterer de som regel familien.

Side 102, øvelse 2. To hovedsætninger med ligefrem ordstilling.

- 1. Hun kommer ikke på arbejde, for hun er ikke rask.
- 2. Hun har ikke noget job, og hun har ikke nogen penge.
- 3. Hun vil finde et job, eller hun vil begynde på universitetet.
- 4. Han vil gerne flytte, men han kan ikke finde en lejlighed.
- 5. Hun har ikke ringet, så han har ikke fået besked.
- 6. Han vil gerne med, men han har ikke tid lige nu.
- 7. Han vil ikke fortsætte på jobbet, for han kan ikke lide chefen.
- 8. Hun har ikke været ude, så hun har ikke fået frisk luft.

Side 104, øvelse 3. To hovedsætninger - ligefrem ordstilling eller inversion?

- 1a. Han får ferie på mandag, og så rejser han til Spanien.
- 1b. På mandag får han ferie, og så rejser han til Spanien.
- 2a. Hun skal arbejde hele lørdagen, og hun skal også arbejde søndag aften.
- 2b. Hun skal arbejde hele lørdagen, og søndag aften skal hun også arbejde.
- 2c. Hele lørdagen skal hun arbejde, og hun skal også arbejde søndag aften.
- 2d. Hele lørdagen skal hun arbejde, og søndag aften skal hun også arbejde.
- 3a. Hun kan ikke få fri i weekenderne, og derfor kan hun ikke tage med.
- 3b. I weekenderne kan hun ikke få fri, og derfor kan hun ikke tage med.
- 3c. Hun kan ikke få fri i weekenderne, og hun kan derfor ikke tage med.
- 4. Han vil gerne bo i Valby, for så kan han cykle til arbejde.
- 5. Hun har ondt i maven, så hun kan ikke spise noget.
- 6a. Hun kan ikke komme i dag, men hun kan godt komme i morgen.
- 6b. Hun kan ikke komme i dag, men i morgen kan hun godt komme.
- 6c. I dag kan hun ikke komme, men hun kan godt komme i morgen.
- 6d. I dag kan hun ikke komme, men i morgen kan hun godt komme.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

- 7. Han vil gerne hente jer, men så skal I være klar klokken 8.
- 8a. Først tager hun bad, og så spiser hun morgenmad.
- 8b. Hun tager først bad, og så spiser hun morgenmad.
- 9a. Han skal ikke på arbejde de næste to uger, så han har meget tid lige nu.
- 9b. Han skal ikke på arbejde de næste to uger, så lige nu har han meget tid.
- 9c. De næste to uger skal han ikke på arbejde, så lige nu har han meget tid.
- 10a. Hun går til gymnastik om onsdagen, og hun svømmer om torsdagen.
- 10b. Hun går til gymnastik om onsdagen, og om torsdagen svømmer hun.
- 10c. Om onsdagen går hun til gymnastik, og om torsdagen svømmer hun.
- 10d. Om onsdagen går hun til gymnastik, og hun svømmer om torsdagen.
- 11a. De tager først toget til Ålborg, og så tager de en taxa til hotellet.
- 11b. Først tager de toget til Ålborg, og så tager de en taxa til hotellet.
- 12a. Han har fødselsdag i næste måned, og derfor vil han holde en fest.
- 12b. I næste måned har han fødselsdag, og han vil derfor holde en fest.
- 12c. I næste måned har han fødselsdag, og derfor vil han holde en fest.

Side 106, øvelse 6. Objektsætninger med 'at'.

- 1. Hun siger, at han snart flytter.
- 2. Hun siger, at han ikke tager jobbet.
- 3. Hun siger, at de stadig bor i Århus.
- 4. Hun siger, at de altid har travlt.
- 5. Hun siger, at hun gerne vil hjem.
- 6. Hun siger, at de normalt spiser kl. 18.
- 7. Hun siger, at han aldrig motionerer.

Side 106, øvelse 7. Relativsætninger med 'der' og 'som'.

- 1. Han har en søn, der snart skal i skole.
- 2. De har en nabo, som altid hjælper.
- 3. Han kender en fyr, som tit er i London.
- 4. Hun har en mor, der altid er syg.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

- 5. Han har en kollega, som tit kommer for sent.
- 6. Hun har en bror, der altid kører for hurtigt.

Side 106, øvelse 8. Spørgende ledsætninger.

- 1. Han spørger, hvorfor de allerede skal gå.
- 2. Han spørger, hvorfor de ikke har ringet.
- 3. Han spørger, om de godt må låne huset.
- 4. Han spørger, hvorfor hun kun taler dansk i skolen.
- 5. Han spørger, om de aldrig har været i Sverige.
- 6. Han spørger, om hun lige er kommet til Danmark.

Side 107, øvelse 9. Foranstillet ledsætning.

- 1. Da hun var 24 år, flyttede hun til England.
- 2. Da de kom til stoppestedet, var bussen kørt.
- 3. Hvis de får lejligheden, flytter de til Odense.
- 4. Hvis hun klarer sin eksamen, får hun jobbet.
- 5. Hvis læreren er syg, kommer der en vikar.
- 6. Når vejret er godt, tager de til stranden.
- 7. Når det er koldt, bliver de indenfor.
- 8. Når der er pause, lavar de kaffe.

Side 107, øvelse 10. 'Ikke' i hoved- og ledsætning.

- 1. Hun spiser ikke maden, hvis hun ikke kan lide den.
- 2. Han siger ikke op, hvis han ikke får et andet job.
- 3. Hun gør ikke rent, hvis de ikke rydder op.
- 4. Hun køber ikke tøj, hvis det ikke er på tilbud.
- 5. Han er ikke frisk, når han ikke sover otte timer.
- 6. Han kan ikke arbejde, når han ikke er frisk.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

Side 107, øvelse 11. 'Ikke' i led- og hovedsætning.

- 1. Hvis du ikke er rask, skal du ikke komme.
- 2. Hvis I ikke er stille, kan de sove.
- 3. Hvis de ikke kommer til tiden, kommer de ikke med.
- 4. Hvis bilen ikke vil starte, kommer de ikke.
- 5. Når har ikke har travlt, er han ikke stresset.
- 6. Når hun ikke skal på arbejde, står hun ikke tidligt op.

Side 108, øvelse 12. CA og let objekt.

- 1. Han kender dem ikke.
- 2. De inviterer hende måske.
- 3. De savner ham selvfølgelig.
- 4. Hun hjælper hende tit.
- 5. De køber det ikke.
- 6. Hun får dem snart.
- 7. Han låner den tit.
- 8. Hun sender det ikke.

Side 108, øvelse 13. CA og tunge og lette objekter.

- 1. Hun sender ikke lejeren nøglen.
- 2. Hun sender ham ikke nøglen.
- 3. Hun sender ham den ikke.
- 4. Hun har ikke sendt ham den.
- 5. Han giver ikke damen pengene.
- 6. Han giver hende ikke pengene.
- 7. Han giver hende dem ikke.
- 8. Han vil ikke give hende dem.
- 9. Hun låner ikke sine veninder huset.
- 10. Hu låner dem det ikke.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

Side 108, øvelse 14.

- 1. De viser ikke deres forældre brevet.
- 2. De viser dem det ikke.
- 3. De vil ikke vise dem det.
- 4. Hun sender tit sin søster en sms.
- 5. Han kender hende ikke.
- 6. De låner hende tit bilen.
- 7. De vil gerne låne hende den.
- 8. De giver ham altid mange gaver.
- 9. De giver ham dem normalt til jul.
- 10. Han hjælper dem altid.
- 11. Han er her ikke lige nu.
- 12. Hun har ikke inviteret ham.
- 13. Hun sender han snart en invitation.
- 14. Hun sender ham den måske i morgen.
- 15. Han kan ikke love hende at komme.
- 16. Han lover hende det ikke.

Side 109, øvelse 15. Regelmæssige verber.

- 1. spil at spille spiller spillede har spillet havde spillet
- 2. kør at køre kører kørte er kørt var kørt
- 3. pas at passe passer passede har passet havde passet
- 4. vis at vise viser viste har vist havde vist
- 5. vent at vente venter ventede har ventet havde ventet
- 6. tænk at tænke tænker tænkte har tænkt havde tænkt
- 7. læs at læse læser læste har læst havde læst
- 8. lån at låne låner lånte har lånt havde lånt
- 9. husk at huske husker huskede har husket havde husket
- 10. svar at svare svarer svarede har svaret havde svaret
- 11. begynd at begynde begynder begyndte er begyndt var begyndt

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

12. stop – at stoppe – stopper – stoppede – er stoppet – var stoppet

Side 110, øvelse 16. 'Når' eller 'da'.

- 1. når
- 2. da
- 3. når
- 4. da
- 5. når
- 6. når
- 7. da
- 8. når
- 9. da.

Side 113, øvelse 17. Adjektiver.

pæn 2. dejligt 3. fine 4. nyt 5. gode 6. venlig 7. højt 8. hvide 9. svær 10. flinke
 kedelig 12. dårligt 13. hyggeligt 14. søde 15. sur 16. varmt 17. dygtige 18. nye, stort
 gamle, billig 20. glade, flotte 21. hvide 22. gode, dejlige.

Side 113, øvelse 18. Adjektiver.

Erik og hans <u>nye</u> kæreste, Ida har været i byen for at købe <u>nyt</u> tøj. Det har været <u>hårdt</u>, og nu er de <u>trætte</u>. De er også <u>sultne</u> efter den <u>lange</u> dag, og de går hen på en <u>hyggelig</u> café. Ida bestiller et <u>stort</u> stykke kage og en kop <u>varm</u> kakao. Erik vil hellere have en <u>kold</u> øl. Han bestiller et <u>stort</u> glas fadøl og to <u>lækre</u> stykker smørrebrød. Ida nyder sin <u>varme</u> kakao, og Erik nyder den <u>gode</u> mad og den <u>kolde</u> øl. De er <u>tilfredse</u> med deres indkøb. Ida har købt et par <u>sorte</u> jeans og to <u>små</u> bluser. Erik har købt et <u>blåt</u> slips og to <u>hvide</u> skjorter. De er begge meget <u>glade</u> for det <u>nye</u> tøj.

Side 114, øvelse 19. E-form af adjektiver på –et, -el, -en og –er.

1. blomstrede 2. stribede 3. ternede 4. gamle 5. enkle 6. simple 7. lækre 8. bitre 9. magre 10. modne 11. sjældne 12. dovne.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

Side 114, øvelse 20. Adjektivernes gradbøjning.

- 1. varm varmere varmest
- 2. nem nemmere nemmest
- 3. svær sværere sværest
- 4. glad gladere gladest
- 5. tilfreds mere tilfreds mest tilfreds
- 6. praktisk mere praktisk mest praktisk

Side 114, øvelse 21. Komparativ + end.

- 1. B er ældre end A.
- 2. A er højere end B.
- 3. A er dyrere end B.
- 4. A er varmere end B.
- 5. A er større end B.
- 6. B er yngre end A.
- 7. A er mindre end B.
- 8. B er billigere end A.

Side 115, øvelse 22. Substantiver.

- 1. en bil bilen 2 biler bilerne
- 2. et brev brevet 2 breve brevene
- 3. et brød brødet 2 brød brødene
- 4. en jakke jakken 2 jakker jakkerne
- 5. en stol stolen 2 stole stolene
- 6. et lys lyset 2 lys lysene

Side 115, øvelse 23. Substantiver – bestemt form.

- 1. Sofaen er blå, og sofabordet er hvidt.
- 2. Arbejdsværelset er mørkt, og stuen er lys.
- 3. Fjernsynet er godt, og dvd-afspilleren er dårlig.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

Tretteringle - I orsiag til løstilliger på flogle at bogeris øvels	Ci
4. Drengen er stor, og pigerne er små.	

6. Uret er dyrt, og tæpperne er billige.

5. Bilen er ny, og cyklerne er gamle.

7. Æblet er sødt, og appelsinen er sur.

Side 116, øvelse 24. Pronominer.

- 1. mig, ham, dem, mig, dem.
- 2. hende, hendes.
- 3. sig, med, deres.
- 4. dig, jer, I.
- 5. vi, os, os, I, jeres, den, vores, den.
- 6. min, mine, mit.
- 7. vores, deres.
- 8. jeres.
- 9. din, dine.

Side 117, øvelse 25. Possessive pronominer.

- 1. sin, sine, Hans.
- 2. sin, hendes, hendes.
- 3. sin, hendes, hans.
- 4. hendes, deres.
- 5. sin, hendes.
- 6. Hans, sin, sit, sine.

Side 117, øvelse 26.

- 1. god, godt.
- 2. fint, fine.
- 3. travl, travlt.
- 4. dårligt, dårlig.
- 5. pæne, pænt.

Rettenøgle - Forslag til løsninger på nogle af bogens øvelser

Side 119, øvelse 27.

- 1. I sidste uge var han på Bornholm.
- 2. I tirsdags var han til middag hos sin nabo.
- 3. I forgårs var han hos lægen.
- 4. i lørdags var han i biografen.
- 5. Onsdag aften var han ude hos sin tante.

Side 119, øvelse 28.

- 1. I morgen skal han i byen.
- 2. på onsdag skal han ud til sin onkel.
- 3. På lørdag skal han til Århus.
- 4. Fredag aften skal han til fest hos en ven.
- 5. I morgen eftermiddag skal han til frisøren.

Side 119, øvelse 29.

- 1. På fredag skal jeg besøge en kollega.
- 2. I søndags var jeg i skoven.
- 3. I morgen aften skal jeg til fest på skolen.
- 4. På onsdag skal jeg hjem til min søster.
- 5. I går aftes var jeg på besøg hos min fætter.
- 6. I lørdags var jeg på museum.
- 7. I næste uge skal jeg til Tyskland.
- 8. I sidste uge var jeg i London.
- 9. I morgen skal jeg ud at spise.
- 10. I forgårs var jeg hos frisøren.
- 11. I overmorgen skal jeg til tandlægen.
- 12. I tirsdags var jeg henne hos min kollega.
- 13. På torsdag skal jeg hjem til min veninde.
- 14. I eftermiddags var jeg på stranden.
- 15. I morgen tidlig skal jeg i svømmehallen.
- 16. I morges var jeg hos lægen.